

Harangszó

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2011. OKTÓBER XXII. ÉVFOLYAM 19. SZÁM

ÖRZÖK A STRÁZSÁN: FIÓK IMRE ÉRMIHÁLYFALVI GONDNOK

„Boldog az, akit te kiválasztasz” (1.)

„Méltónak vélem pedig, amíg ebben a sátorban vagyok, hogy emlékeztetés által ébresztgesselek titeket.” 2Pt 1,13

Péter apostol hitét a mi Urunk kősziklának nevezte, amelyre a Szentlélek által ráépítette az Úr földi anyaszentegyházát. Ez a kőszikla hit a Feltámadott ajándéka volt. A tagadás utáni bűnbánatra Jézus nem csak bocsánattal, de megbízatással is válaszolt. Péter nem a krisztusi agapéval, de az emberbaráti szeretet és ragaszkodás legnagyobb fokán szerette és követte Jézust.

A keresztyének tévitanítók hamis tanításai között kell megálljanak az igaz hitben, s a Péter tekintélyével tanító szentíró az új keresztyén generációt arra figyelmezteti, hogy csak a tanítványoktól és az apostoloktól származik igaz tanítás, csak erre emlékezzenek.

Ha Fiók Imre érmihályfalvi gondnok eddigi életútjára tekintünk, akkor a fentebb idézett igeverszékkel foglalhatjuk össze a több mint húsz évi presbiteri és a két évtizednyi gondnoki szolgálatát, közel egy évtizednyi kerületi közgyűlési tagságának és érmelléki világi főjegyzői tisztségben betöltött szolgálatát: amíg Isten élteti, ébresztgeti az érmellékiek, partiumiak, érmihályfalviak magyar református lelkiismeretét, emlékezteti őket a bibliai tanításra, az ősök igaz hitvalló életére.

Fiók Imre Jézus iránti legnagyobb emberbaráti szeretetét és ragaszkodását egy olyan világban mutatta fel és fejezi ki most is, amely tele van tévitanításokkal, amelyben langymélegség, közömbösség, álértékek uralkodnak el a lelkeket. Olyan időben ébresztget, emlékeztet, amelyben tudatosan el akarják altatni a keresztyén és a nemzeti öntudatot, amelyben hazudják és hamisítják a valóságot, a történelmet, amelyben a jóról, az igazi lényegről el akarják magas szinten is tereelni a figyelmet, amelyben csak az anyagiasság, a saját érdek uralkodik és nem a szeretet, az igazság.

Fiók Imre a Feltámadott Jézustól kapta ajándékba igaz hitét, de életben maradását is. Halottak napján, 1949. november 2-án született, meg is varrták neki a temetésre a kis fehér gyolcs inget, mivel kevés esélyt láttak életbenmaradására, ám Isten csodát tett, megfordította beteges állapotát és noha a halál ár-

Fiók Imre olyan időben ébresztget, emlékeztet, amelyben tudatosan el akarják altatni a keresztyén és a nemzeti öntudatot

nyékának völgyében járt, mégis az Úr, a Pásztor kimentette a halálból, lehetőséget adott arra, hogy éljen. Úgy érezte mindig, hogy Isten őt kiválasztotta, de nem csak arra, hogy itt éljen, hanem hogy Őt szolgálja ebben a földi létben.

Református hívő családba született bele. Alacsony termetű, imádságos lelkületű apja, Fiók Károly, haláláig minden vasárnap dél előtt a legény-karzatton, mindig ugyanazon a helyen hallgatta az igehirdetést, ma is élő édesanyja, Krizsán Etelka, szintén istenfélő asszony. Az apai nagyapa, Fiók Károly, álmosdi református magyar ember volt, az apai nagymama pedig éradonyi, Nagy Juliánna. Az anyai nagyapa vitéz Krizsán Károly volt, aki a magyar menet-zászlót hazahozta a Wolhinia-i csatából, az anyai nagymama az érsemjéni Kardos Lidia volt, akinek édesapjáról van elnevezve a mai napig Kardos-tag-

BALÁZSNÉ KISS CSILLA lelkipásztor

FOLYTATÁSA AZ 5. OLDALON

HETEDIK KÜRTSZÓ

A harmadik évtized elé

Erdélyi-partiumi református tanintézményeink az Úristenbe vetett bizalommal és reménységgel kezdik a 2011/2012-es tanévet. A Királyhágómelléki Egyházkerület három középiskolája, az erdélyi testvéregyházkerület jónéhány intézményével, valamint a történelmi magyar egyházakéval együtt éppen a jubileumi, huszadik tanévet zárták és a huszonegyediket indítják. Hazai magyar nyelvű egyházi iskoláink közül a legnagyobbakat – a Szatmárnémeti Református Gimnáziumot – az a megfiztetelés érte, hogy a kerek évfordulón házigazdája lehet a református tanintézmények közös, ünnepléses tanévnyitójának.

A Temesvárról indult rendszerváltás után történelmi egyházaink lépéseket tettek az Erdélyben évszázados hagyományú egyházi oktatás helyreállítására. Igaz, csak kis lépéseket tudtunk tenni. Több száz 1948-ban elorzott („államosított”) református intézmény helyett csak néhány középiskolát indíthattunk újra, s azokat is törvényi háttér hiányában, igen mostoha körülmények közepette. Húsz év távlatából megállapíthatjuk, hogy egyházi iskolarendszerünk – a törvényi keretek kedvezőtlen, az egyházi oktatást hátrányosan érintő volta miatt – igen lassan fejlődhetett.

És mégis: amit Isten segedelmével, kemény küzdelemben meg tudtunk valósítani, az a körülményekhez képest jelentős. Királyhágómelléki Egyházkerületünk oktatási-nevelési intézményeiben ma több mint három ezer kisdíák, nagydíák és egyetemi hallgató tanul. Eppen ezért a jubileumi számvetés idején elsőnek köszönet és hálaadás kell megszólaljon bennünk: köszönjük a Megtartó Istennek, hogy református óvodáinkat, iskoláinkat, egyetemünket élteti és oltalmazza, gondot visel a testvéregyházak által alapított tanintézményekre, minden iskolára, amelyben édes anyanyelvünkön folyik a jövő nemzedék nevelése.

Az egyházi iskolák „felettlőbb szükséges voltáról” az elmúlt húsz esztendő alatt sok szó esett. Hitbéli és nemzeti identitásunk megmaradásának zálogai voltak felekezeti iskoláink évszázadokon keresztül. Európának ezen a fertályán kevés nép dicsekedhet a mienkhez hasonló múltú egyházi oktatással. Trianoni tragédiánk egyik lesújtó következménye lett az utódállamokban beindult

TOLNAY ISTVÁN tanügyi előadótanácsos

FOLYTATÁSA A 8. OLDALON

Királyhágómelléki kántorképzés /3. – „Kossuth Lajos azt üzenté...” /4.

„Megy vala pedig ővele nagy sokaság, és megfordulván monda azoknak:

Ha valaki énhozzám jő és meg nem tagadja az ő atyját és anyját, feleségét és gyermekeit, fivestvéreit és nőtestvéreit, sőt még a maga lelkét is, nem lehet az én tanítványom. És valaki nem hordozza az ő keresztyét, és én utánam jő, nem lehet az én tanítványom.” Lk 14,25-27

Jézus körül egyre nagyobb tömeg gyülekezett. Látták csodáit, ámultak igéin. E tömegben voltak idealisták, akik várták, hogy földre száll a mennyország, és voltak realisták, akik abban reménykedtek, hogy Jézus politikai hatalmat alapít. Mindkét embertípust ki kell ábrándítani. Igen, Ő az út, egyedül rajta keresztül lehet eljutni az Istenhez, de ki járhat ezen az úton? Nem lehet szó múló lelkesedésről, hiszen nem gyerekjátékról van szó. Az emberi lélek veszélyben van! Jézus nem azt mondja: légy becsületes, tisztességes, józan, légy jó másokhoz és ne kövess el bűnt, többről van szó. Mindenünkben ott lappang a veszély, hogy a világot többre becsüljük Istennél, nemcsak a bűnben, hanem a jó dolgokban is, és nemcsak a külsőkben, hanem a belsőkben is. Ezért fölállítja a maga mércéjét: Aki nem hordozza keresztyét és nem jön utánam, nem lehet tanítványom. Utánam akartok jönni? Az én utam az önmegtagadáson keresztül vezet.

Aki ezt komolyan kérdezi, annak azt a tanácsot adom, üljön le a kocsmája ajtaja előtt. Látni fogja, hogy felnőtt emberek bemennek épkezláb és kijönnék négykezláb, bemennek értelmesen és kijönnék eszele nélkül. Nemcsak a pénzüket hagyták ott, ha-

A LÉLEK CSENDJE

A szeretet gyakorlása

nem normális énjüket is. Otthon következik a folytatás: szemrehányás, keserűség, megmérgezett családi élet, házastársi elhidegülés. Miért kell önmagunkat megtagadni? Mert nincs rend az életünkben. A testi ösztönök lázadnak a lélek ellen, a lélek ösztönei az Isten ellen. Az ösztönök nincsenek tekintettel egymásra, mindegyik uralkodni akar: az eszem-iszom, a kényelemszeretet és az érzékiség. A lélek ösztönei ugyanígy: gőg, hiúság, önzés. Rendet kell teremteni közöttük és ez nehéz. Ehhez kell az önmegtagadás. Szükségünk van biztos útra, útmutatóra, aki előttünk megy és maga is hordozza a keresztyét.

Ne higgyük, hogy aki minden örömet megenged magának, az boldog. Ha van még lelkiismerete, akkor a bűnös öröm után jön a szűgyen, ha pedig mári nincs lelkiismerete, akkor jön a bűn uralma és a csömör.

BALÁZSNÉ KISS CSILLA

HISZEM ÉS VALLOM

„Lelki fénykép”

Az egyház története során nagy viták voltak arról, miként lehet értelmezni Jézus jelenlétét az Úrvacsora jegyeiben.

A tridentini zsinaton és a 16. századi reformáció idejében a legvitatottabb témák egyikévé lett az úrvacsora. Luther, Zwingli, Kálvin is másképp magyarázta az úrvacsorát, de ma már a kálvinista álláspontot fogadják el az evangéliumi egyházak többségében.

Az úrvacsorában lévő kenyér és bor átváltozik-e Krisztus tulajdon testévé és vérévé? (Heidelbergi Káté 78. kérdése) Nem; sőt, miként a keresztyénben lévő víz nem változik át Krisztus vérévé és nem maga a bűnök elmosása, hanem annak csak isteni jegye és záloga: éppen úgy az úrvacsorában lévő szent kenyér is nem Krisztus tulajdon teste, noha a sákramentumok mióltáért és Szentlélek beszédmódja szerint a kenyér Krisztus testének nevezetik.

Az úrvacsora kenyere csak jelképezi az Ő testét, a bor pedig a kiontott vért. Olyanok, mint valami „lelki fénykép”. Csiha Kálván egy nagyon jó példát mondott mindig erre: Ha találkozol egy idegennel, és beszélsz a családról, előveszed a fényképét

az édesanyádnak, édesapádnak vagy a testvérednek, és azt mondd: ez az én édesanyám, ez az én édesapám vagy testvérem, vagy ez az a kislány vagy fiú, akit én szeretek, akkor az, amit te mutatsz, nem édesanyád vagy édesapád vagy a testvéred. Az egy darab papír, egy fénykép, de mégis édesanyádat, édesapádat, a testvéredet vagy valaki más jelent, akit te szeretsz, és hozzá kötődnek az érzelmeid. Az úrvacsora kenyere és bora ilyen értelemben az Úr Jézus teste és vére.

A második nagyon fontos, de egyben kényes kérdés, amit sokan nem értenek: Miért nevezi tehát Krisztus a kenyeret az Ő testének, a poharat az Ő vérének vagy az ő vére által való új szövetségnek? Azonképpen Pál apostol is miért nevezi a kenyeret és a bort Krisztus teste és vére velünk való közlésének? (Heidelbergi Káté 79. kérdése) Krisztus nem ok nélkül szól ekképpen; mert nemcsak arra tanít minket ezzel, hogy amiképpen a kenyér és a bor táplálják a földi életet, azonképpen az ő megfeszített teste és kiontott vére a mi lelkünknek valóságos étele és itala az örökéletre;

De azt sem szabad engedni, hogy az önmegtagadás keserűséget váltson ki a lelkünkben, Isten csak a jókedvű adakozót szereti. Csak aki megkóstolta a tiszta élet örömét és a szelidség derűjét, az képes keserűség nélkül lemondani, mert nem a lemondást nézi, hanem azt, amit kap érte, a lélek szabadságát és a győzelem boldogságát. Mi okoz nagyobb örömet a tiszta levegő beszívása vagy az utca szmogja? A szép táj látványa vagy a kocsmá zavaros világának látványa? Ne azt számoljuk, hogy miről mondtunk le, hanem azt, mit nyerünk önfegyelem által.

Milyen önmegtagadásokat gyakoroljunk? Elsősorban olyanokat, amelyekkel a szeretetet gyakoroljuk. Ha szívességet kérnek tőlünk, ne kényszeredetten, ne savanyúan tegyünk. Ne legyünk mások terhére, ne beszéljünk folyton önmagunkról. Rossz hangulatunkkal ne rontsuk el mások jókedvét...

A keresztyén ember nem félkeresztyén, s attól nem válik azzá, hogy önként, jókedvűen újra és újra odaszánja magát Krisztus követésére. S ha ezen az úton le kell mondania a maga lelki és testi ösztöneinek kielégítéséről, önmagát kell megtagadnia azért, hogy szeretetben maradjon, akkor meg is cselekszi azt, önfegyelemben él.

hanem sokkal inkább arra tanít, hogy e látható szent jegyekkel és e záloggal biztosít afelől, hogy Szentlélek munkája által oly bizonymal részeseké tesz minket az ő testében és vérében, mint mily bizonymal e szent jegyeket az ő halálának emlékeztére testi szánkkal magunkhoz vesszük. Azonfelül, hogy az ő szenvedése és engedelmsége oly bizonymal a miénk, mintha a mi bűneinkért a mi saját személyünkben mi magunk szenvedtünk volna el mindent és mi magunk tettünk volna eleget.

Egyet érdemes letisztáznunk: az úrvacsorában a kenyér kenyér, a bor bor, és nem változik át egyik sem más anyaggá! Számunkra mindig Krisztus megtört testét és kiontott véré fogja jelenteni. A szertartás (sakramentális communio) részeseként egy testté kapcsolódunk össze. Ez a test „nem az egység képszerű kifejezése, hanem a Krisztus testét jelenti” – fogalmaz Rudolf Bultmann, s így folytatja: „aki elfogyasztja Jézus testét és véré, az általa elnyeri az életet”. Amikor az úrvacsorát vesszük Krisztust lelki értelemben vesszük magunkhoz. A lelkünkbe, a szívünkbe kerül, hogy tápláljon, erősítsen hitben az örökéletre. E két szimbólummal (is) biztosít arról, hogy értünk is meghalt, és az örökéletnek ígérete számunkra is érvényes.

ORBÁN LEVENTE

KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI KÁNTORKÉPZŐ TANFOLYAM

Szárnyaival véd, óv az Úr

A VI. Kántorképző Tanfolyam munkálatai augusztus 8-20. között zajlottak a Partiumi Keresztény Egyetemen, illetve a Nagyvárad-újvárosi református templomban és gyülekezeti teremben. A képzésen 22 hallgató vett részt hét csoportban, különböző felkészültségi szinten.

Ebben az évben négy kezdő csoportos hallgatóval bővült a képzősök sora, míg három hallgató kántorvizsga előkészítő csoportban vett részt. A hallgatók különböző családi és gyülekezeti háttérből jöttek. Van, aki egyedül neveli két kiskorú gyermekét és saját költségén jött el a képzőre. Van, akinél otthon leégett a csűr, mielőtt eljött és olyan is, aki két váltásban dolgozott közben vagy éppen kismama és így is bejárt az órákra. Dicséretes ugyanakkor az a kisgyülekezet, amely három fiatal hallgatót küldött és mindháromnak kifizette a tanfolyam költségeit. A 22 hallgató közül mindegyik kántorizál valamelyik gyülekezetben.

Tíz tanár-kántor oktatott, orgonát öt tanár tanított: Kozma Gyula, Pünkösti Apor Miklós, Kozma Márta, Józsa Domokos és Rácz Lóránd Márton. Kórust és karvezetést Berkesi Sándor és Márkus Zoltán oktatott, zeneelméletet Kozma Gyula és Leopold László, zenetörténetet Nagy Judit-Noémi és Józsa Domokos, gyülekezeti éneket Orosz Otília Valéria és Nagy Judit-Noémi tanított.

Az ideai képzőt a szorgalmas gyakorlás jellemezte kilenc hangszerezen, melynek eredménye, a fejlődés a vizsgán is meglátott. A tanfolyam programjában minden évben egy orgonátogatás is szerepel. Nemrég készült el a várad-réti új orgona, így kézenfekvő volt, hogy meglátogassuk. A teljesen nyitott orgonába be is lehet sétálni, megnézni sípjait, alkotó elemét.

A tanfolyam kórusa már egy hét után szépen énekelte a megtanult műveket. Innen jött az ötlet, hogy még a záróhangver-

Karvezetés vizsga

seny előtt énekeljük el ezeket valahol, olyan embereknek, akik biztosan nem fognak eljönni a záróra. Többen a budapesti kántorképzőn már gyakorolták az „utcai éneklést”, amelynek missziós szerepe is lehet, hiszen az utca embere nem biztos, hogy másutt hall kóruséneklést. A nagyvárad-i főutcán az Orsolya templom és a Barátok temploma előtt megállva énekelünk a járókelők nagy örömére.

A második hét elején műsoros estet is tartottunk, melyen többen megcsillogtatták tehetségüket éneklésben, versben, paródiában.

Az esti áhítatok egyikére meghívtuk Csúry István püspököt, akivel kötetlen beszélgetés alakult ki olyan problémák, gondok terén, melyek a kántori szolgálatot érintik. Énekeskönyv bevezetése, kántorok fizetése, szabadsága, alkalmazása, továbbképzés finanszírozása – mind égető kérdések.

A tanfolyam végén minden hallgató vizsgát tesz az elvégzett anyagból. A csoportos vizsgákat követően pénteken az orgonavizsgára, szombaton délelőtt pedig a karvezetés vizsgára került sor. A záróhangversenyen az újvárosi templomban Csúry István püspök hirdetett ígét, valamint a

hallgatók közül vezényeltek néhányan. A *Messziről száll dalunk* kezdetű héber kánont Kapitán Erzsébet, Osváth Viktor *Szabadíts meg* című énekét Szakács Zselyke Noémi, Berkesi Sándor *Mely igen jó az Úr Isten dicsérméi* kezdetű énekefeldolgozását Boros Margit, Lowell Mason *Mindig velem* című énekét Popper Norbert és az *Ó, terjeszd ki Jézusom* kezdetű ír dallam kórusfeldolgozását Sárközi Júlia vezényelte. Elhangzott továbbá Peter C. Lutkin *Az Úr áldjon és őrizzen*, Szokolay Sándor *Áldjuk Isten nagy kegyelmét* valamint B. Smetana *Szárnyaival véd az Úr* című kórusmű Márkus Zoltán kar-nagy vezényletével.

Szombaton délelőtt a karvezetés vizsgát követően a várad-réti református templomban hálaadó istentiszteletre került sor, melyen Ráksi Lajos lelkipásztor hirdetett ígét. A kórusművek sorában elhangzott Kodály Zoltán *Ének Szent István királyhoz* című műve.

Köszönettel tartozunk Kozma Gyula tanár úrnak és Pop György végzős hallgatónak, hogy működőképessé tették a kántorképző számára nemrég vásárolt harmóniumot és az újvárosi orgonát, valamint Molnár József orgonaépítőnek a javítás számára adományozott bórért. Az evangélikus gyülekezetnek is köszönjük, hogy testvérként nyitottak ajtót a hallgatók számára a gyakorlásra. Köszönjük az újvárosi református gyülekezet lelkipásztorainak és presbitériumának, hogy két héten keresztül tanulhattunk és gyakorolhattunk a templomban és a gyülekezeti teremben. A Királyhágómelléki Egyházkerületnek pedig megköszönjük, hogy szakmailag és anyagilag is támogatja a Kántorképző Tanfolyamot, mely egyházkerületünk zenei életének megújulásában jelentős szerepet tölt be.

A tanfolyam elsődleges célja az, hogy felnőjön egy olyan egyházzene-sz-generáció, akik szolgálata által valóban megvalósulhat a sokat emlegetett egyházzenei reform. Ehhez kívánunk sok türelmet és kitartást, eredményes kórusmunkát. Jövőre újból találkozunk.

O. O. V.

Evangéliumi magvetés gyerekeknek

Augusztus 15-19-e között került sor Koltón a hagyományossá vált ökumenikus gyerek-bibliahét megszervezésére, melynek témája „A nagy változás” volt. Ezúttal is bebizonyosodott, hogy Koltón kiváló együttműködés van a baptista és református gyülekezet között, hiszen túl azon, hogy egymás ünnepi istentiszteletein, imahetein rendszeresen részt vesznek a gyülekezeti tagok, akarnak és tudnak együtt dolgozni, szolgálni akkor is, amikor a cél közös: a gyerekeket Krisztushoz vezetni. Így szolgált együtt ez alkalommal is több református és baptista pedagógus, önkéntes gyülekezeti tag, lelkészünk, Varga Károly esperes felügyeletével.

Koltó-katalini társégházközségünkben az is hagyománnyá vált, hogy ezeken a bibliaheteken felkaroljuk az alig 175 lelket számláló misztótfalusi gyülekezet néhány gyermekét. Lelkészsük, **Ecsedi Árpád** pályázatának köszönhetően sikerült mindennap megajándékozni a gyerekeket.

Közel 120 gyerek jött el naponta ezekre a délutáni alkalmakra, hogy az Úr közelében lehessen, hallgatva az Ő igéjét, imádkozva, dicséretet énekelve. Egy-egy bibliai személy életét tanulmányoztuk, – Zákus, Mefibóset, Noé, az etióp kincstárnok, Saul – akik megtapasztalták Isten kegyelmét és megváltozott az életük.

Hisszük, hogy az evangéliumi magvetés szolgálata ezúttal sem volt hiábavaló, mert Isten ígéretet adott, hogy az Ő beszéde nem tér vissza. Hozzá üresen, hanem megtermi gyümölcsét.

TAR RENÁTA, magyar-vallás szakos tanárnő

A gyerekeket Krisztushoz vezetni – ez volt idén is a cél

„Kossuth Lajos azt üzenté...”

Az Országos Széchényi Könyvtár Zene-műtára őrzi azt a két fonográfhangert, melyekre Kossuth Lajosnak az aradi vértanúk emlékművének felavatására szánt ünnepi beszédét rögzítették. A történelmi hangfelvételt két pesti vállalkozó, Felner Károly és Barna Tivadar készítették 1890. szeptember 20-án Torinóban.

Kossuth rövidebb-hosszabb megszakításokkal 1865 óta élt itt önkéntes száműzetésben, bár nem elszigetelten, „remeteként”, hiszen magyarországi híveivel állandó levelezésben állt, üzeneteket küldött nekik és olykor látogatókat is fogadott. Hívták az 1890. október 6-i aradi ünnepségre is, de a kiegyezést teljes egészében elutasító, önmagát osztrák – magyarnak soha el nem ismerő Kossuth tudta, hogy személyes részvétele a „kibékülés ünnepén” erkölcsileg lehetetlen. Ezt fejtegeti az aradiak meghívására válaszképpen írt köszönőlevelében is. Arra viszont ráállt, hogy ünnepi beszédét a fonográf segítségével megörökítsék és elvigyék Aradra. Kossuth eleinte idegenkedett az új technikától, így csak némi leleménnyel sikerült rávenni, hogy az „ördögös masinába” mondja beszédét.

Kossuth üzenete az aradi vértanúk emlékművének avatására

Nem néma az a kőszobor mely amott a magyar Golgotán a halhatatlan vértanú halottak emlékének emeltetett.

Én hozzám a kiteszított élő halotthoz ki egykor zászlótartója valék Magyarország függetlenségének, melyért ők a lehérolt hősök annyit küzdöttek és mártír halált haltanak, én hozzám elhozták a multak szellemei a velőig ható szózatot, mely amaz emlékszóbor kimagasló alakjának Hungáriának halgatag ajkairól zeng:

„Hazádnak rendületlenül légy híve oh magyar! tiszteld a kit tisztelet illet, de híve Hazádnak érted e magyar? Hazádnak légy. Ne csinálj magadnak faragott képet hogy azt imádjad, csak Hazád szabadságának Istenét imádd a mint imádták azok a kik mártír halált szenvedtenek hűségükért ahoz a mit haláluk után a jog ereje iránti hitben az önbizalomban megfogyatkozott nemzedék hite hagyottan elakudott. Én hazád géniusza hírül vittem megdicsőült szellemeknek, oh magyar hogy kegyelettel adózol emléküknak, válaszul azt hozom neked fölük, hogy ez jól vagy, de tartsad eszedben, hogy a Kegyelet érzelmeinek virága meddő szóvirág volna, ha hűsége nem fejlődne az iránt a miért ők földi életüket feláldozták. Az ő Istenük a magyar haza szabadságának Istene, annak oltárához várják a magyart.

E szózat zengését hallom én a messze távolban Hungaria szobrának ajkairól.

„Engem, ki nem borúlhatok le a magyar Golgota porába, engem October 6ka térdeimre borúlva fog hontalanságom remete lakában látni”. Kossuth arcképe a hangfelvétel készítésének idejéből

Hallják e ezt amott a közelben is mind azok, a kik a szivórázólóg gyászos, felejthetetlenül gyászos October 6kán összegyülekeznek a magyar Golgotán hogy tanúságot tegyenek Isten és világ előtt a magyar nemzet Kegyelete felől a Haza szabadság harcának szent emlékei iránt?

Ha hallják e! Lehetetlen hogy ne hallanak; hiszen az a Szózat annak visszhangja, mely hangzik az ősök szent hagyományaiabol, hangzik az utódok esengéséből mely számon kéri az élő nemzedéktől az elidegeníthetetlen örökséget, hangzik az emlékezesek lüktetéséből, mely az éj csendjében haza jár a meghajlott derek háló kamarájába, mint a lelkiismeret szava a bűn lakába; hangzik a bölcsökből hangzik a sirokból, hangzik minden fűszál rezgéséből, melyet a magyar hazának honfivér özönével termékenyített földje táplál.

Hát hogy ne hallanak az a velőig ható szózatot; de ha hallják meg is hallgatják e? elviszik e magukkal e szózat ihletét a közélet küzdelmeinek pályá homokára? elviszik e házi tűzhegyekhez hogy az ihlet csillaga világítson előttük a gyermekek előtt mint az evangéliom mythikus csillaga világított a bölcsök előtt kik az idvezitőt keresék?

A világ bírója, a történelem fog e kérdésre felelni.

Legyenek a szentemlékű vértanúk megáldottak poraikban, szellemeikben a hon szabadság Istenének legjobb áldásaival az örökké valóságban keresztül; engem, ki nem borúlhatok le a magyar Golgota porába, engem October 6ka térdeimre borúlva fog hontalanságom remete lakában látni a mint az engem kitagadott Haza felé nyujtva agg karjaimat a hála hő érzelmével áldom a vértanúk szent emléket hűségükért a Haza iránt, 's a magasztos példáért, melyet az utódoknak adtanak; 's buzgó imával kérem a magyarok Istenét hogy tegye diadalmassá a velőig ható szózatot, mely Hungaria ajkairól a magyar nemzethez zeng. Úgy legyen. Amen!

Turin September 20 1890.

A HANGFELVÉTEL. A visszafogott pátozzsal telített beszéd, mely Hungária, azaz Zala György szoborcsoportja főalakjának szózatként fogalmazódik meg, szónoki bravúrként egyszerre örökérvényű és aktuális. Biztosra vehető, hogy Kossuth figyelemmel kísérte az 1890. október 6-i aradi szoboravatási ünnepség többéves előkészítő munkálatait és látta az emlékműről készült képet. Van azonban egy másik aktuális körülmény is, amelyre a beszédben világos utalás történik: Kossuth 1890 januárjában – az országos felzúdulást és mozgalmat kiváltó ún. honossági törvény hatálybalépésével – elveszítette magyar állampolgárságát. Az emiatt érzett keserűség Kossuth időskori beszédeinek és írásainak visszatérő eleme.

ADY ENDRE

Október 6

Őszi napnak mosolygása,
Őszi rózsá hervadása,
Őszi szélnek bús keserve
Egy-egy könny a szentelt helyre,
Hol megváltott - hősi áron -
Becsületet, dicsőséget
Az aradi tizenhárom.
Az aradi Golgotára
Ráragyog a nap sugára,
Oda hull az őszi Rózsa,
Hulló levél búcsi-csókjá;
Bánat sír a szárász ágon,
Ott alussza csendes álmát
Az aradi tizenhárom.
Őszi napnak csendes fénye,
Tűz reá a fényes égre.
Bús szívünknek enyhe fényed
Adjon nyugrást, békességet;
Sugáridon szellem járjon
S keressen fel küzdelminkben
Az aradi tizenhárom.

DERÚS PERCEK

Egy professzori jövendölés

Kossuth Lajos 1819-től a híres sárospataki református kollégiumban tanulta a jogot. Egyszer a diákok öszzetűközésbe kerültek a professzorátussal, aminek során egyfajta bojkottal bizonyították követelésük komolyságát. Az egyezés végül létre jött az elégedetlenkedő diákok és a professzorok között. A megegyezés után Kövy Sándor jogi professzor a következő jövendölést mondta a diákvezér Kossuth Lajosnak:

– Amice Kossuth, magából még nagy országháborító lesz.

CSOHÁNY JÁNOS

(Összeállításunkkal az 1802. szeptember 19-én született Kossuth Lajos emléke előtt tisztelgünk.)

„Mindenki megtalálta a maga helyét”

Több évi kihagyás után, Isten kegyelméből, idén ismét megrendezésre került Szamosardón, az egyházmegyei ifjúsági tábor, az ifjúsági előadó, **Bogya Árpád** apahegyi lelkipásztor, valamint **Fazakas Ildikó** avasfőfalui lelkipásztornő és egyházmegyei négy teológusa szervezésében.

Sajnálatos módon az egyházmegye 20 egyházközségéből mindössze 12 képviseltette magát fiataljai által. Azonban ez nem vetett gátat a tábor elkezdésének, augusztus 15-én. A tábort **Ecsedi Árpád** misztótfalui lelkipásztor nyitotta meg, tolmácsolva Isten üzenetét a 42 résztvevőnek.

A program bőséges kínálatot nyújtott minden téren. Reggelente ébresztő után gyors mosakodás és torna következett. A testi táplálék után, lelki táplálékról is gondoskodtunk, az áhítatok során. Az azt követő előadások igen változatosak és sokat mondóak voltak. Többek között szó esett a barátságról, szerelemről, párválasztásról,

önmagunk elfogadásáról, és a fiatalokat érő befolyásokról. Az előadásokat **Kátai Tibor**, sülelmedi, **Nagy Róbert** apai, valamint **Sándor András** magyargoroszlói lelkipásztorok

Több évi kihagyás után ismét táboroztak a nagybányai egyházmegye ifjai

tartották, majd kisebb csoportokban folytatódott az aznapi témák megbeszélése.

Az ebéd után kis pihenő, majd játékos vetélkedők, erdőszéli barangolások, valamint fahordás várt a táborozókra. Este a lelki és testi táplálék után kezdődtek a közös játékok, valamint utolsó este a csoportok által elkészített műsorok bemutatása. Utolsó nap Istentisztelet keretében az Úri szent vacsorában is részeshültek a jelenlevők.

Elmondhatjuk, hogy áldásokkal teli tábor volt, melyben mindenki megtalálta a maga helyét. Ezúton szeretnénk köszönetet mondani, a Nagybányai Egyházmegye egyházközségeinek, akik perselyes adományaikkal nagyban hozzájárultak a tábor megszervezéséhez.

A jövőre nézve, azzal a reménnyel tekintünk előre, hogy az egyházmegye minden gyülekezetének fiataljai képviseltetni fogják magukat, az Isten segítségével ismét megszervezésre kerülő egyházmegyei táborban.

CSISZÉR NORBERT LORÁND, III. éves teológus hallgató

ŐRZŐK A STRÁZSÁN

FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL

ként emlegetett éremjéni föld-terület. Lidia nagymama szigorú, következetes, de szeretettel következő, asszony volt. Református vallását buzgón gyakorolta, a kicsi fiú-unoka lelkében mély nyomot hagyott kegyessége.

Hitvallásos életforma, magyar öntudat

A Fiók család Éradonyból 1925 körül költözött be Érmihályfalvára. 1939-ig dr. Grósz Sándornál laktak, az édesapa az orvos mellett segédkezett. 1940-ben a magyar hadseregben katonaként harcolt a magyar hazáért, nyolc éven keresztül volt távol családjától, három és fél évig volt orosz fogságban, 1948. október 30-ra érkezett haza. Nehéz katonasorsát hittel hordozta, nem káromkodott, nem szitkozódott a csatatéren sem, a fogságban sem. Mind apai részről, mind anyai részről hitvallásos életformát, magyar öntudatban kitartást és hazaszeretetben példát örökölt.

Az apostolok igaz hitről való tanítását nem csak a nagymama életéből, az apai és anyai példából merítette leánytestvérével együtt, hanem a református templomdombon is. 1954-től rendszeresen járt szombatoként vallásórára, vasárnap délelőttönként Vasárnapi iskolába, pajkos, mozgékony gyermekként. Szívesen emlékezik Sass Kálmán alakjára, aki egyszerűen és szemléletesen magyarázta el a bibliai történetet, Apjok Ferenc segédlelkéssel pedig sok éneket tanult meg kívülről, közülük szinte mindet ma is tudja és szívesen is énekel (Pásztorunk a Jézus,

Fel barátim, Mennyben lakó én Istenem, Ne csüggedj el).

A kommunista-időkben vasutasként dolgozott, így kereste meg a mindennapit családjá számára. Akkor sem félt templomba járni, sőt az istentiszteleteken lelki erőt gyűjtött a mindennapi nehézségek legyőzéséhez, sokszor közönte meg Istennek felesége hűségességét, három szép és egészséges leánygyermek testi-lelki növekedését, a szűkös-nélkülöző világban a barna-kenyeret, a kimért tejet, a porciózott cukrot, lisztet, olajat...

Sokszor találkozott a kommunista-politika kiszolgálóival, de a mai napig sem fél a besúgóktól, Isten mindig kimentette a szekusok hálójából, amikor feljelentették vagy figyelték. A Ceausescu-időben is magyaros pödört bajszot viselt, noha ezt sok határmentére bekerült román munkatárs, főnök, de kommunistává vált magyar is kifogásolta.

A munkás-években érlelődött élet-igéjévé a Zsolt 65,5: „*Boldog az, akit te kiválasztasz és magadhoz fogadsz, hogy lakozzék a te tornácaidban, hadd teljesedjünk meg a te házádnak javaival, a te templomodnak szentségével*”. Noha a romániai magyar ember, illetve a hitét meg nem tagadó ember nem volt elismert, népszerű az 1980-as évek legkeményebb időszakában, mégis lelkében megelégedett ember volt, boldog volt, mert Isten szeretetét, gondviselését naponta az apró csodákban megtapasztalta. Az érmihályfalvi templom számára valóban menedék, erőforrás, erős vár volt.

Az 1980-as években a református gyülekezet elnöksége az egyházi szolgálatával bízta meg. Ekkor Solti Pál volt a főgondnok és Somogyi József a gondnok. Presbiterként szolgált két, jelenleg is presbiter társával,

Pete Lászlóval és Kertész Lajossal, a néhai Papp László (kommunista-ateista politikát kiszolgáló) püspök által Érmihályfalvára kinevezett, néhai Vékony Mihály (bizonyítottan besúgó) lelkész idején. Nem Vékony bízott meg benne, hanem a gyülekezet, nem az akkori rendszert szolgálta, hanem azzal sokszor szembehelezkedve Istent és a gyülekezet javát.

1990-ben a Sass Kálmán nyomdokaiba nem való Vékony Mihályt a gyülekezet el-távolította az érmihályfalvi lelkészi állásból. A régi presbiteriumot feloszlatták, majd mindaddig míg az új presbiterium megalakult, egy ügyintéző bizottság vezette az egyházközséget: néhai id. Kovács Béla, néhai Hajducsi Jenő, néhai Oláh Ilonka és Fiók Imre presbiterek (sajnos az ügyintéző tanúk közül már csak Fiók Imre él). A lelkiekben kiéhezt gyülekezetben 1992-ben alakult újjá a presbiterium, Uszky Gyula tanítót főgondnoknak, öt gondnoknak választották meg.

Hosszútávú szellemi befektetések

Az új vizeken való járásban szükség volt Jézusra tekinteni, hisz megviselte a gyülekezetet, az Érmellék szín-magyar és református népét az 1956-os események utáni megtorlás, a román állami hatalom embe-reinek és intézkedéseinek romboló hatása. Vérrrel, könnyel, megfélemlítéssel teli élet után kezdődött itt új élet. A gondnoki szolgálatot azért vállalta fel, hogy a diktatúra rombolása miatt eldeformálódott érmelléki és gyülekezeti élet megtisztuljon, végre az-zá váljon szabadon a templom, az iskola, az egyházi élet, amivé Isten elrendelte, s ami 1948-ban és 1956 után az Ér mentén félbe-maradt.

Isten munkatársai vagyunk

A Királyhágómelléki és az Erdélyi Református Egyházkerület közös szervezésű presbiterkonferenciájának adott otthont a nagybányai Óvárosi református templom, augusztus utolsó hétvégéjén.

A pénteki nyitó áhítaton Vinczéné Pálfi Judit egyházkerületi missziói előadótanácsos szolgált, a Lukács 10,38-42 alapján. Ha bele merek nézni és megkérdezni saját magamtól, én ki vagyok és hol az én helyem, akkor lesz ez az Ige valóságos – mondta a nagyvárad-csillagvárosi lelkipásztor.

A köszöntések során elsőnek László Kálmán, a KREKPSZ elnöke üdvözölte a közel 150 résztvevőt, a két egyházkerület küldötteit, az anyaországi, felvidéki, kárpátaljai vendégeket.

Ezt követően együttműködési nyilatkozatot írtak alá a partiumi és a kárpátaljai református egyházkerületek presbiterszövetségei, valamint a határ menti Szatmári, Nagybányai és Máramaros-ugocsai egyházmegyék képviselői.

A Nagykárolyi Egyházmegye PSZ-elnökének bejelentése a jövő évi kerületi pres-

A nagyvárad-i gyülekezetek is képviseltették magukat

biterkonferencia helyszínére vonatkozott. 2012-ben Hadad szeretné vendégül látni a rendezvényt.

Konfliktuskezelés az egyházban – e címet viselte az első előadás, melyet dr. Kiss Jenő, a kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet tanára tartott. „A konfliktus olyan negatív emberi tulajdonság, melyet ki kell küszöbölni és fel kell cserélni az értelemmel. Éppen ezért általánosnak mondható nézet, miszerint a gyülekezet békés együttélése érdekében a konfliktust fel kell számolni, és egyoldalúan a jószággal kell helyettesíteni.” – mutatott rá az előadó. „Amikor gyülekezeti vagy a hittestvéreinkkel összefüggő összejutásokról van szó, akkor az általános világi értelmezéseken túl néhány alapvető kérdést tisztáznunk kell ahhoz, hogy konfliktusfelfogásunk és -kezelésünk ne emberek, hanem Isten bölcsességén alapuljon” – hangsúlyozta Kiss Jenő.

Rövid szünetet követően Tőkés László volt püspök, EP-alelnök tartotta a nap következő előadását *Erkölcsei és társadalmi megújulás az egyházban* címmel.

A püspök nagyívű előadása során kitért a 89 decemberében született, meghatározó

jelentőséggel bíró szilágycehi felhívásra, rámutatva, hogy az akkori önszerveződésnek az egyház volt a lelke. Az elmúlt két évtized kapcsán kiemelte, hogy addig nem lesz megújulás, amíg fel nem számoljuk a múlt bűneit, amelyektől szabadulnunk kell, hiszen nem lehet egyszerre Krisztusnak és Pilátusnak is szolgálni.

A nap végén áhítattal szolgált Bak László, a vendéglátó Nagybánya-óvárosi gyülekezet egyik lelkésze, valamint fellépett a két nagybányai – óvárosi és újvárosi – gyülekezet egyesített kórusa.

TÓTH ZSIGMOND

Talentedumok szolgálatba állítása

A konferencia második napjának reggelén Tasnádi András Nagybánya-újvárosi lelkipásztor hirdette az igét a Mk 6,7 alapján. A presbiterok, lelkipásztorok együtt hivatottak cselekedni, gondoskodni a szenvedőkről, úgy ahogy azt Jézus tette – hangsúlyozta az igehirdető.

Ezt követően a felvidéki egyház gondnoka, Fekete Vince köszöntötte az egybegyűlteket, ugyanakkor tájékoztatta a résztvevőket a saját egyházkerületéről, megjegyezve azt, hogy folyamatban van az országos presbiteri szövetségük hivatalossá tétele.

Érdekes és aktuális témáról tartott előadást Kelemen Attila kolozsvári teológiai tanár: *A presbiterválasztás: gyülekezetépítő vagy romboló?* címmel. Előadásában három fontos dologra világított rá: Miért, mi célból van szükség választásra?; kiket választunk?; hogyan választunk?

A presbiterválasztás célja a gyülekezet épülése. A Kánon 28. paragrafusa megjelöli, hogy a presbiter feladata a közösség lelki, szellemi, anyagi ügyeinek intézése. Jézus Krisztus általunk, presbiterok által gyűjt, oltalmaz és megtart.

Mi, presbiterok, Isten munkatársai vagyunk, aki maga keres és választ munkatársakat, ugyanakkor egymásnak is munkatársai vagyunk. Az Úristen maga mellé talantedumokat keres, akik segítik a lelkipásztort minden egyházépítő és egyházzvédő munkájában. Fontos megkeresni a gyülekezetben ezeket a talantedumokat, szolgálatba állítani, mert azok a gyülekezet természetes növekedéséhez vezetnek.

Mindig elvszerűen és célirányosan válasszunk! A választásnak teokratikusnak, nem pedig demokratikusnak kell lennie, aminek megvalósításában egyik hatékony és nélkülözhetetlen eszköz az imádság, ami nélkül nem lehet jól választani. A választáskor mindig Isten ügye iránti szeretet motiváljon, nem öncélú ambíció, hanem szolgálat legyen, nem azért, hogy „valaki legyen, hanem, hogy valamit tegyen”.

Ezt követően Fodor Csaba, a Kálvin Kiadó terjesztési igazgatója beszélt a kiadó munkájáról, terjesztési módszereiről, néhány fontosabb kiadványt is bemutatva.

Balról jobbra: Vinczéné Pálfi Judit missziói előadó, Varga Károly nagybányai esperes, Tőkés László volt püspök, EP-alelnök és Bak László Major Enikő, a vendéglátó nagybánya-óvárosi gyülekezet lelkészje

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület 90. évfordulója címmel tartott előadást dr. Pálfi József Nagyvárad-réti lelkipásztor, a Partiumi Keresztény Egyetem tanára. Előadásában felsorakoztatta a 90 év fontosabb állomásait, a megalakulás körülményeit, vitáit, nézeteltéréseit, akadályait, akadályoztatóit, kiemelkedő személyiségeit.

Délután a konferencia résztvevői Koltóra látogattak, ahol Varga Károly, nagybányai esperes bemutatta a templomot és azok szolgáit, valamint a közösség összetételét. Téglás Lajos, a község alpolgármestere végigkalauzolt a Teleki kastélyban, ismertette Teleki Sándor gróf életét. Petőfi Sándor, aki a „vad” gróf barátja volt, 1847 őszén ifjú feleségével, Szendrey Júliával itt töltötte életük legszebb hat hetét.

Misztófaluba is ellátogattunk, ahol Ecsedi Árpád helybeli lelkipásztor mutatta be azt a múzeumot, amelyet 20 esztendővel ezelőtt Molnár József müncheni Kis Miklós-kutató és tisztelő, Molnár József Károly lelkipásztornal, és a falu reformátusainak támogatásával létrehozott. A múzeum a híres betűmetsző, nyomdász, bibliafordító Kis Miklósnak állít emléket.

A lelkipásztor tartotta az esti áhítatot, a Zsolt 134,1-3 alapján. Kiemelte, hogy feladatunk az egyházban Isten ügyét, az anyaszentegyházat építeni, áldásként szolgálni a világban, építőmunkát végezve.

Vasárnap Ötvös József, az Erdélyi Egyházkerület generális direktora hirdette Isten igéjét a Zsid 10,39 alapján. Ha hit útján járunk, győztesek leszünk, ha nem, akkor a meghátrálás embereivé válunk, mert addig vagyunk, míg velünk az Isten – szögezte le az igehirdető. A konferencia úrvacsora-oztással ért véget.

A résztvevők sok új ismerettel, élménnyel gazdagodva, és hittel, munkára és cselekedetre készen távozhattak a festők városából, a 200 éves templom falai közül, ahol tiszteletükre egyszerre sóltalt meg a megjavított régi és az újonnan öntött harang.

Köszönetünket fejezzük ki a szervezőknek, lelkipásztoroknak, előadóknak. A gyülekezet lelkipásztorainak, gondnokának, kórusának és mindenkinek, aki a konferencián részt vett. Isten áldása kísérje tovább munkájukat!

LAKATOS NELLA presbiter, Nagybánya-Óváros

Gondolatok a kórházmisszióról

Fontos volt bemenni a kórházakba, amit Hajdu Gábor, volt egészségügyminiszter kormányrendelettel szabályozott. Ökumenikus imatermeket képeztek ki, az ortodox egyháznak majd minden kórházban van alkalmazásban lévő lelképásztora. Minden felekezet használhatja az imatermet.

A betegeket elérni ajtónként kopogtatva lehet, kérdezősködve, ki a református? A kórházban munkálkodó apácák nagy segítséget jelentenek a keresésben. Egyeztetve, célszobába, célszemélyhez menni hatékonyabb szolgálatot eredményez.

Sokat segít az is, hogy a kalendáriumban benne vannak a kórházi missziót végző szolgatársak elérhetőségei.

Amikor a szolgatársak értesítenek a gyülekezetekből, mely beteg pontosan hol érhető el, az a legnagyobb segítség. Volt eset, amikor másik megyében szolgáló szolgatársam hívott, mert a szatmári kórházban volt beteg gyülekezeti tagja. Sajnos sok olyan eset is akad, amikor a beteg vagy hozzátartozói szegyévellik a betegséget vagy azt, ami esetleg megtörtént velük. Rejtegetni, takargatni akarják a valóságot, amiből csak baja lehet mindenkinek.

Köszönetet mondok mindazoknak, akik eddig is együttműködtek azokkal, akik a kórházi misszióban segítséget nyújtanak, állandó vagy alkalmi jelleggel. A „látványsegítség” is nagyon fontos lenne. Láttam néhány templomban „kórház” feliratú perselyt kitéve, ami emlékezteti azokat, akik betegek voltak, vagy hozzátartozóikat a

kórházmisszió fontosságára. Több lelkési hivatalban szívesen látnám, ha a kórházmissziós lelképásztor telefonszáma, elérhetősége ki lenne írva. Annak is tudok örvendeni, amikor ünnepek előtt több lelképásztor és önkéntesek ellátogatnak a kórházba, ezzel jelezve eme szolgálat fontosságát.

A magyarországi kórházak már kegyeleti szobát is biztosítanak a hozzátartozók és azok számára, akik ezt igénylik, mivel az igehirdetés gyülekezet építő és ünnepi szolgálat, míg a kórházakban elsősorban a Jakab 5,14-15 versei az útmutatók. Fontos lenne, ha otthon is nyomon lehetne követni a betegek gyógyulását. Ennek sokféle formája működik ugyan, de sokkal szervezettebben kellene felkarolni a gyülekezetek irányából. Vannak otthoni betegeink is, nekik és családjuknak is szükségük van gondozásra.

Mindig szolgálatban vagyunk, nem kérdezzünk, de meghallgatunk, foglalatosság vagyunk a kenyér megtörésében (mikor kapunk, ha nem hát megvesszük) és az imádkozásban, amit mindenki mond és mondhat, de a legjobb, amit Jézus tanít nekünk. Foglalatosság van tehát, de minden kórháznak külön, akár minden osztályra, naponta kellene szolgálat. Jó tudni, hogy nemcsak a törvények, hanem a legtöbb szolgatársamat a szíve indít a segítő szolgálatra, amit mi végzünk mások is fogják folytatni, odafigyelve az idősebbekre, a rázorulókra, a betegekre.

BALVINSZKY SÁNDOR, szatmári kórházlelkész

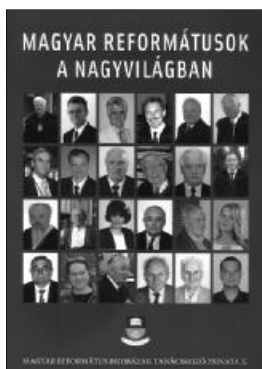
OLVASÓLÁMPA

Magyar reformátusok a nagyvilágban

Amolyan határon túli református ki kicsoda jelleget ölt, a fenti címet viselő kiadvány, melyet ez év nyarán jelentetett meg a Magyar Református Egyházak Tanácskozó Zsinata. Az MRETSZ tizedik kiadványát ajánló dr. Erdélyi Géza lelkési elnök bizik benne, hogy a közel 200 oldalas kötet „segítségnyújtó” lehet a világon élő magyarok egymásra találásához.

Ennek jegyében „jövőépítő, közösséget szolgáló” kiadványnak szánja a kiadványt, mely szellemi adathalmazként hozzájárulhat a rendszerváltás óta hol spontán, hol erőltetett, hol megtorpanó, hol lendületbe jövő Kárpát-medencei református egységesülés kiteljesedéséhez.

Ki kell emelnünk a kezdeményezés úttörő voltát, hiszen a Kárpát-medencei református-ság képviselői mellett a nyugat-európai

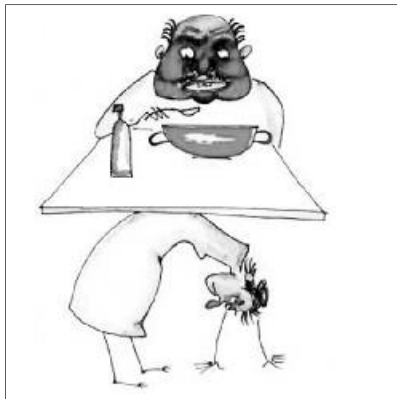
diaszpóra és a tengeren túl élő személyiségek hosszú sora, mintegy négyszáz, szerepelnek benne. A szócikkek száma persze koránt sem teljes, de a kiadvány a folytatás, a további kötetek lehetőségét magában hordozza. Érdemes lenne akár évente, két évente újra, bővített formában, kiadásban megjelentetni, illetve a világhálón is folyamatosan bővíteni a meglévő szócikkeket.

Reményeink szerint már most érik a folytatás, Nagy Lenke legalább is első kötetként említi Előszavában a kiadványt, melynek lektorálását dr. Kis Boáz, szerkesztését pedig Úrházy-Kis Stella Beáta végezte.

F. T.

(Magyar Reformátusok a nagyvilágban – Kiadta a Magyar Református Egyházak Tanácskozó Zsinata – 2011.)

FIRKA

Házasság...

Adorjáni László karikatúrája

DERŰS PERCEK

„A professzor úr megkínál”

Amikor Bende Bélához ment valaki kollokválni (akkoriban, az 1960-as években így nevezték még a vizsgázást), miután köréje ültette a teológusokat, megkínálta őket cigarettával és maga is előbb rágyújtott, s csak aztán adta föl kinek-kinek a tételeket. A kollokválás ideje alatt aztán, ha valaki még rá kívánt gyújtani, megkérdezte a professzort, hogy rágyújthat-e?

Egy Lemhényi András nevű teológus – akit végül is exmatrikuláltak nagyfokú adóssága, nőügyei és szállhámoskodásai miatt – rágyújtott a Bende-féle Olt cigarettára, s azt el is szívta a lehető legnagyobb élvezettel. Amikor rákerült a sor, hogy számot adjon felkészültségéről, engedélyt kért a professzortól, hogy ismét rágyújtson, illetve hogy még gondolkozzék is keveset a tételen, mert nagyon izgul.

Bende természetesen – miután diákja azt is elmondta, hogy nem volt pénze „bagót” vásárolni – ismét megkínálta. Mivel Lemhényi a harmadik cigaretta után is „ideges” volt s Bende nógatta, hogy most már felelnie is kellene, Lemhényi nagy műbűnbánattal megszólalt:

- Professzor úr kérem, én tulajdonképpen nem kollokválni jöttem, de mivel senkitől nem kaptam már cigarettát, s pénzem meg nincs hogy vásároljak, eljöttem, mert tudtam, hogy a professzor úr jószívvel megkínál... Arra kérem a professzor urat, hogy szíveskedjék egy másik alkalommal fogadni, hogy lekollokválhassak.

Bende alaposan elgondolkodott, megadta a halasztást, de a következő naptól, ha valaki megkérdezte, hogy rágyújthat-e, ez volt a válasza: „Hogyne, természetesen... Gyújtson rá, ha van cigarettája!”

MAKAY BOTOND

✿ **TÓKÉS LÁSZLÓ AZ ÓBUDAI EGYE-
TEM TISZTELETBELI DOKTORA LETT.**
A „Doctor Honoris Causa” kitüntetés az egyetemi szenátus ünnepi kibővített tanévnyitó ülésén adta át szeptember 5-én a Partiumi Keresztény Egyetem elnökének, az Európai Parlament alelnökének **dr. Rudas Imre**, az intézmény rektora. **Fodor János** rektorhelyettes laudációjában felvázolta a kitüntetett életútját, majd kifejtette, intézményük büszke arra, hogy ezt a címet adományozhatja Tókécs Lászlónak, elismerve a magyar nemzet, a tudomány, a művelődésügy, az emberiség fejlődése, a hazai és nemzetközi közélet, illetve a felsőoktatás fejlesztése területén kifejtett példaértékű tevékenységét.

„Már a kommunizmusban megettem kényerem jelentős részét és tanúja voltam annak a rombolásnak, amit a kommunista totalitárius diktatúra vitt véghez társadalmunkban, amikor a munkát nem becsülte meg a hatalom. Ideje, hogy az evangélium szellemében helyreálljon a munka és a tudás becsülete” - hangzott a budapesti Művészetek Palotájában elmondott székfoglaló előadásában Tókécs László.

✿ **A KISS STÚDIÓ
SZÍNHÁZ FELHÍVÁ-
SA.** Széchenyi: „Amily nemtörődömséggel viseltetünk a nemzet nyelve, kultúrája, hagyományai irányában, az csak balga önpusztítónak fogható fel. Igen! Mert a nemzet, mely nyelvét,

költészetét, hagyományait nem tekinti mindennél fontosabbnak, és ápolására nem tesz meg minden tőle telhetőt, az pusztulásra ítéli önmagát!...”

Mi, a nagyváradi Kiss Stúdió Színház Madách: Az ember tragédiája című színművét oratórikus-játék formájában adjuk elő Erdély magyar templomaiban. A mű bibliai ihletettséggel, tehát a szent falak és az orgonaszókok világában talán még szívhezszólóbb, mint Thália templomában. Megfelelő előkészületek mellett a magyar nyelv ünnepevé magasodhat ez az előadás. Példának a rogeriuszi, az aradi, margittai, hegykövácsei és az élesdi református templomokban tartott esteket említjük.

Legközelebb, október 22-én, a szilágy-nagyfalusi református templomban fogjuk előadni Madách remekművét.

Jelen ismertetőt azért közöljük a Harangszóban, hogy az előadás meghívására bátorítsuk a különböző egyházközösségek lelképásztorait! Elérhetőségeink: 0722.199-192, e-mail: kiss_studio_szinhaz@yahoo.com.

VARGA VILMOS, a Kiss Stúdió Színház művészeti vezetője

✿ **FELHÍVÁS KÁNTOR-KARNAGYI
ÁLLÁS BETÖLTÉSÉRE.** Az Érmihályfalvai Református Egyházközösségben halálos baleset miatt megüresedett az egész normás kántor-karnagyi állás.

A Presbitérium elsősorban azoknak az ötven éven aluli magyar református férfikántorok jelentkezését várja a megüresedett állás betöltésére, akik buzgón és hűségesen szolgálják családjukkal együtt magyar református anyaszentegyházunkat, szakmailag felkészültek (felsőfokú zenei végzettség), felvállalják a gyüleke-

zetben folyó sokoldalú és nagyszámú egyházzenei szolgálatot.

Javadalmazás: A Presbitérium által biztosított szolgálati lakás, megszabott stóladíjak, besorolás szerinti fizetés.

Jelentkezésnél személyesen be kell nyújtani a kézzel írott önéletrajzot, szakmai önéletrajzot, diplomák fénymásolatát. **Jelentkezni lehet 2011. október 25-ig** az Érmihályfalvi Református Lelkipásztori Hivatalban (tel. 0259.355-447).

✿ **NAGYBÁNYA-ÓVÁROS: ÚJRA SZÓLÓ
HARANGJAINK.** A Nagybánya-óvárosi református gyülekezet lelkes adakozásából megjavította régi harangját és új harangot öntetett. A harangok megáldására június 26-án került sor. Ünnepségünk istentisztelettel kezdődött, melyen nt. **Varga Károly**, a nagybányai egyházmegye esperese hirdette az ígét a Zsid 1,1 alapján, ami önmagában is örök, sokat mondó ígérlet: „*minekutána az Isten sok rendben és sokféleképen szólott hajdan az atyáknak a próféták által ez utolsó időben szólott nekünk Fia által*”.

Az elnémult harang figyelmeztetés, ugyanakkor beszélgetés Istennel és egymással. Tóth Árpád verssorával vallva: „*de messze az út embertől emberig*”, ezt az utat könnyítse, és szólítson tevékenységre, Isten írott és hirdetett üzenete.

Köszöntő hangzott el nt. **Bak László**, és nt. **Bak Lászlóné Major Enikő** helyi lelképásztorok részéről, emléklapokat adva át a meghívott lelképásztoroknak, akik egy-egy igeverssel tették ünnepélyesebbé együtt-létünket. A kórus szolgálatával adott hálát Istennek e magasztos alkalomért.

MAKARICZ KATALIN, Nagybánya-Óváros

HETEDIK KÜRTSZÓ

FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL

egyházi magyar iskolarendszer összezsugorítása. Ezt tetőzte be az 1948-as kommunista államosítás, amikor is erdélyi magyar egyházainktól több mint 1.300 iskolát koboztak el. (...)

1989 után a teljes körű felekezeti iskolarendszer visszaállításáért folytatott több mint húszéves küzdelmünkben elsősorban történelmi hagyományainkra, bibliai és hitvallásbeli elkötelezettségünkre hivatkozunk. Gyulafehérvárra, Nagyenyedre, Nagybányára, Kolozsvárra, Marosvásárhelyre, Nagyváradra, Zilahra. (...)

A történelmi hagyományok mellett az egyházi iskolák szellemiségére szoktunk hivatkozni, s ezt soha nem gondoljuk üres szócséplésnek. Óvodáinkban, iskoláinkban, egyetemünkön arra törekszünk, hogy a keresztyén értékeket megőrizzük, nemzeti hagyományainkat továbbfej-

lesszük, gyermekeinket, ifjainkat a fentebb említett vallásérkölcis nevelésben részesítsük. Globalizált világunkban, az identitásvesztés szorításában nemzeti közösségünknek erre van szüksége. Vajha felfognak a felekezeti iskolák ellenzői, hogy mindez az állam, a társadalom szempontjából is hasznos!

Ez év tavasza óta új oktatási törvényünk van. Jobb mint az előzőek voltak, de a felekezeti oktatás szempontjából korántsem megnyugtató a törvény. Folytatja ugyanis azt a gyakorlatot, amely szerint a felekezeti oktatás és a magánoktatás egybemosódik, holott az ország alaptörvénye úgy határozza meg a felekezeti oktatást, mint amely nem téveszhető össze az állami vagy a magánjellegűvel. Tovább kell tehát harcolnunk a meglévő felekezeti iskolai rendszer megerősítéséért. És a rendszer bővítéséért, hiszen a törvény erre mégiscsak lehetőséget ad. Jó jel, hogy több egyházközösség jelezte: református óvodát szándékszik indítani. Mások elemi is-

kolákat indították az utóbbi években, vagy most készülnek erre. Az egyházkerület szakmai, jogi és esetenként anyagi támogatást tud nyújtani ezekben az ügyekben.

A Királyhágómelléki Egyházkerület kebelében működő tanintézmények oktatóit-nevelőit, lelkészi karunkat, presbitériumainkat arra biztatjuk, hogy éljenek a lehetőséggel. Ahol lehet, indítsuk újra régi iskoláinkat-óvodáinkat, különös tekintettel a kicsiny, a nyelváltás határára ért közösségeinkre. Ne feledjük: a református iskola – általában – magyar tannyelvű iskola!

Református oktatásunk újraindításának harmadik évtizedét úgy érzem, bizakodással kezdhetjük el, mert a meglévő óvodáink, iskoláink, az egyházkerület által alapított első önálló magyar nyelvű felsőoktatási intézmény, a Partiumi Keresztyén Egyetem már bizonyították létjogosultságukat.

Isten gazdag áldása legyen jubiláló tanintézményeinken!

Harangszó

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja
ISSN 1221 - 0323
Megjelenik kéthetente. Ára 1,50 lej.

Felelős szerkesztő: Fábrián Tibor. Szerkesztőségi titkár – olvasószerkesztő: Babes Arday Erika. Tördelőszerkesztő: Petrikó Ildikó. Külmunkatársak: Balázsné Kiss Csilla, dr. Csohány János, Kupán Árpád, Orbán Levente, Rác Ervin, Tóth Zsigmond. Szerkesztőség és levélcím: Harangszó, 410001, Oradea (Nagyvárad), str. Moscovei (Szilágyi Dezső u.) nr. 14. Tel.: 0259/416-067. E-mail: harangszo@yahoo.com. Honlap: www.kiralyhagomellek.ro, http://harangszo.blogspot.com. A terjesztés a lelkészi hivatalokon keresztül történik. A lapban megjelent cikkek nem feltétlenül a szerkesztőség álláspontját tükrözik. Kéziratot nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szent István Ábrahám nyomdájában. Felelős vezető: Wagner Erik.